

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

การอ่าน

จับใจความสำคัญ

กิจกรรม

“ไขความลับ จากเรื่องเล่า”

กิจกรรม “ไขความลับจากเรื่องเล่า”

สุนัขจึงจอกตัวหนึ่งหิวน้ำมาก ด้วยความรีบร้อน
ที่อยากจะกินน้ำจึงลื่นตกลงไปในบ่อน้ำ และไม่สามารถ
ปีนขึ้นมาได้ แพะตัวหนึ่งเดินผ่านมาก็สงสัยจึงถามว่า
“เจ้าลงไปทำอะไรในบ่อน้ำเธอ”

กิจกรรม “ไขความลับจากเรื่องเล่า”

เจ้าหมาจิ้งจอกจึงหลอกแพะว่า “น้ำในบ่อนี้เป็นน้ำวิเศษ
เจ้าลงมากินด้วยกันสิ” เจ้าแพะหลงเชื่อจึงรีบกระโดดลงไป

หมาจิ้งจอกได้โอกาสจึงกระโดดเหยียบหัวแพะขึ้นจาก
บ่อนได้ แล้วมันก็เยาะเย้ยแพะว่า “ฮ่า ฮ่า ฮ่า หาทางขึ้นจากบ่อเอง
แล้วกันนะ เจ้าแพะโง่”

กิจกรรม “ไขความลับจากเรื่องเล่า”

ใคร	สุนัขจิ้งจอก แพะ
ทำอะไร	สุนัขจิ้งจอกตกลงไปในบ่อน้ำ และขึ้นมาจากบ่อไม่ได้
ที่ไหน	บ่อน้ำแห่งหนึ่ง
อย่างไร	สุนัขจิ้งจอกเจอแพะและหลอกให้แพะลงไปในบ่อน้ำ
ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร	สุนัขจิ้งจอกเหยียบขาแพะขึ้นมาจากบ่อได้สำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๒. อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน

การอ่าน

จับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด
ความคิดสำคัญหลักของเรื่อง

หลักการ

อ่านจับใจความสำคัญ

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. กำหนดจุดมุ่งหมาย
ของการอ่านให้ชัดเจน

๒. อ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถาม
“ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”

๓. สืบค้นและพิจารณาใจความ
หรือประโยคที่ขยายความประโยค
ใจความสำคัญ

๔. นำข้อมูลมา
เรียบเรียงเป็นใจความสำคัญ
ด้วยสำนวนของตนเอง

กิจกรรม

“ฝึกจับใจความสำคัญ”

กล้วยตานี

กล้วยตานีเป็นกล้วยป่าชนิดหนึ่ง มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย สันนิษฐานว่านำมาปลูกในประเทศไทย สมัยสุโขทัยตอนต้น

กล้วยตานีมีลำต้นตรง ใบยาวสีเขียวเข้ม เหนียว ไม่แตกง่าย จึงใช้ห่อของทำกระทงและบายศรีได้ดี

กล้วยตานี (ต่อ)

ผลกล้วยตานีมีเมล็ดมากจึงไม่มีใครนิยมกินเนื้อกล้วย แต่นำผลอ่อนมาดองกินกับน้ำพริก ทำส้มตำปลีกล้วยนำมายำ สมัยก่อนใช้ใบกล้วยตานีสามใบรองก้นโลงศพ กาบกล้วยตานี ชาวสะอาดเหมาะแก่การนำมาใช้ในการแทงหยวกกล้วยซึ่งเป็นงานศิลปะตกแต่ง มีลวดลายสวยงามประดับที่เชิงตะกอนเวลาเผาศพ

กล้วยตานี (ต่อ)

การนำใบตองกล้วยตานีไปใช้ มีข้อห้ามว่าไม่ให้ตัดเอาไปทั้งก้าน ต้องเจียนเอาแต่ใบตองเท่านั้น หรือไม่ก็หักก้านเสียก่อน เพราะถ้าตัดแล้วนำเข้าบ้านทั้งก้าน ถือเป็นกลางร้ายว่าจะมีใครในบ้านตายในไม่ช้า

กล้วยตานี (ต่อ)

เนื่องจากกล้วยตานีมีลำต้นใหญ่ โตเร็ว ทำให้เปลือกพื้นที่ ประโยชน์ใช้สอยมีน้อย จึงไม่นิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน นอกจากนี้มีความเชื่อว่าต้นกล้วยตานีมีนางตานีสิงอยู่ เป็นหญิงสาวสวย ผมยาว นุ่งผ้าสีเขียว ห่มสไบสีทองอ่อน

กล้วยตานี (ต่อ)

ความเชื่อเรื่องผีนางตานีมีมาช้านาน อย่างไรก็ตามก็ตามผีเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่สามารถพิสูจน์ หรือตรวจวัดด้วยเครื่องมือใด ๆ ได้อย่างแท้จริง นอกจากคำบอกเล่าต่อ ๆ กันมาเท่านั้น

คำถามสรุปเรื่อง

๑. ใจความสำคัญของเรื่อง คือ

กล้วยตานีมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย ลักษณะของกล้วยตานี คือ มีลำต้นตรง ใบยาวสีเขียวเข้ม ไม่แตกง่าย ผลกล้วยมีเมล็ดมาก กล้วยตานีมีลำต้นใหญ่และใช้ประโยชน์ได้น้อย จึงไม่นิยมนำมาปลูกในบริเวณบ้าน และยังมีความเชื่อเกี่ยวกับ ผีนางตานีอีกด้วย

คำถามสรุปเรื่อง

๒. ความรู้จากเรื่อง คือ

- กล้วยตานีเป็นกล้วยป่า มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย
- กล้วยตานีมีลำต้นตรง ใบยาวสีเขียวเข้ม ผลกล้วยมีเมล็ดเยอะ

คำถามสรุปเรื่อง

๓. ข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ได้ คือ

ก่อนจะใช้ประโยชน์จากสิ่งใดก็ตาม ควรศึกษาให้ดี เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
“การอ่านจับใจความสำคัญ”

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
“การอ่านจับใจความ
สำคัญ”

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน
๒. ดูแลการทำงานของ
นักเรียน

ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

ประเพณีลงแขกทำนา

ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ทำนาเป็นอาชีพหลัก การทำงานเป็นงานหนัก ในฤดูทำนาต้องใช้แรงงานถึง ๔ ครั้ง คือ ดำนา เกี่ยวข้าว วนดข้าว และเก็บข้าวเข้ายุ้งฉาง ในอดีตจึงเกิดประเพณีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความขานุญ ผลิตและความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อของคนไทย คือประเพณีลงแขกทำนา บ้านใดต้องการ แรงงานมาช่วยทำนาช่วงเวลาใด ก็จะบอกกล่าวกันไป เมื่อถึงวันนัดหมาย เจ้าของนาจะ นำธงมาปักที่นาของตน คนที่มาช่วยงานซึ่งเปรียบเสมือนเป็น “แขก” ก็จะช่วยจนงาน สำเร็จ ต่อจากนั้นก็จะเวียนมาช่วยบ้านอื่นตามที่ขอมมา

การลงแขกทำนา ช่วยให้งานหนักของกลุ่มชาวบ้าน สำเร็จในเวลาอันสั้น และ เป็นการปลูกฝังความรัก ความสามัคคีในหมู่คน ความเห็นตเห็น้อยขณะทำงานจะผ่อนคลายด้วยความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เนื่องจากจะมีการร้องเพลงและการละเล่น สนุกสนาน เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเต็นกำรำเคียวในภาคกลาง การเล่นผญาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น เมื่อเสร็จงานก็จะร่วมกันรับประทานอาหารที่เจ้าภาพ จัดเตรียมไว้ และพูดคุยเล่านิทานทายปริศนากันอย่างสนุกสนาน

การร่วมแรงร่วมใจกันทำนาในช่วงเวลาหนึ่งของชาวนา หรือที่เรียกว่า “ประเพณี ลงแขก” มีมาช้านาน นอกจากการทำนาแล้ว ยังใช้ในงานไร่ งานสวนอื่น ๆ อีกด้วย ปัจจุบันความนิยมจ้างแรงงานและการใช้เทคโนโลยีแทนแรงงานคนมีมากขึ้น

๑. ใจความสำคัญ คือ

๒. ความรู้จากเรื่อง คือ

๓. ข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ได้

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ทำนาเป็นอาชีพหลัก การทำนาเป็นงานหนัก ในฤดูทำนาต้องใช้แรงงานถึง ๔ ครั้ง คือ ดำนา เกี่ยวข้าว นวดข้าว และเก็บข้าวเข้ายุ้งฉางในอดีตจึงเกิดประเพณีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความชาญฉลาดและความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อของคนไทย คือประเพณีลงแขกทำนา

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

บ้านใดต้องการแรงงานมาช่วยทำนาช่วงเวลาใด ก็จะบอกกล่าวกันไป เมื่อถึงวันนัดหมาย เจ้าของนาจะนำธงมาปักที่นาของตน คนที่มาช่วยงานซึ่งเปรียบเสมือนเป็น “แขก” ก็จะช่วยจนงานสำเร็จ ต่อจากนั้นก็เลยจะมาช่วยบ้านอื่นตามที่ขอมมา

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

การลงแขกทำนา ช่วยให้งานหนักของกลุ่มชาวบ้าน สำเร็จ
ในเวลาอันสั้น และเป็นการปลูกฝังความรัก ความสามัคคีในหมู่คน
ความเหน็ดเหนื่อยขณะทำงานจะผ่อนคลายด้วยความเพลิดเพลิน
บันเทิงใจ

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

เนื่องจากจะมีการร้องเพลงและการละเล่นสนุกสนาน เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเต้นกำรำเคียวในภาคกลาง การเล่นผญาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น เมื่อเสร็จงานก็จะร่วมกันรับประทานอาหารที่เจ้าภาพจัดเตรียมไว้ และพูดคุยเล่านิทานทายปริศนากันอย่างสนุกสนาน

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

การร่วมแรงร่วมใจกันทำนาในช่วงเวลาหนึ่งของชาวนา หรือที่เรียกว่า “ประเพณีลงแขก” มีมาช้านาน นอกจากการทำนาแล้วยังใช้ในงานไร่ งานสวนอื่น ๆ อีกด้วย ปัจจุบันความนิยมจ้างแรงงานและการใช้เทคโนโลยีแทนแรงงานคนมีมากขึ้น

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๑. ใจความสำคัญ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๒. ความรู้จากเรื่อง คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๓. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๑. ใจความสำคัญ คือ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีอาชีพหลัก คือ การทำนา ในฤดูทำนาต้องใช้แรงงาน ๔ ครั้ง คือ ดำนา เกี่ยวข้าว นวดข้าว และเก็บข้าวเข้ายุ้งฉาง จึงทำให้เกิดประเพณีลงแขกทำนา การลงแขกทำนาทำให้งานเสร็จอย่างรวดเร็วและเป็นการปลูกฝังความรักความสามัคคีในหมู่คน แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามาแทนแรงงานคนมากขึ้น ประเพณีลงแขกทำนาอื่น ๆ จึงแทบไม่มีให้เห็นแล้ว

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๒. ความรู้จากเรื่อง คือ

๑. ประเพณีลงแขกทำนา เกิดขึ้นจากอาชีพจากการทำนา

๒. ฤดูทำนาต้องใช้แรงงาน ๔ ครั้ง คือ ดำนา เกี่ยวข้าว นวดข้าว และเก็บเข้ายุ้งฉาง

๓. หลังการลงแขกทำนาจะมีการละเล่นและการร้องเพลงแตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่น

ใบงาน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่อง

๓. ข้อคิดที่จากเรื่องที่ได้ คือ

๑. ความมีน้ำใจ

๒. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

๓. ปลุกฝังความรักและความสามัคคี

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ไปปรับหรือประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้าง

การอ่านจับใจความสำคัญสามารถช่วยให้ช่วยประหยัดเวลาใน
การอ่านหนังสือต่าง ๆ น้อยลง ทำให้เข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ได้ง่าย อีกทั้ง
ยังช่วยในเรื่องการฝึกคิดวิเคราะห์เนื้อหาต่าง ๆ และสามารถนำทักษะ
เหล่านี้ไปปรับใช้ในวิชาอื่นอีกด้วย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน
๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน

